

DIREKTIIVID

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2009/103/EÜ,

16. september 2009,

mootorsõidukite kasutamise tsiviilvastutuskindlustuse ja sellise vastutuse kindlustamise kohustuse täitmise kohta

(kodifitseeritud versioon)

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 95 lõiget 1,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust⁽¹⁾,

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

(1) Nõukogu 24. aprilli 1972. aasta direktiivi 72/166/EMÜ (mootorsõidukite kasutamise tsiviilvastutuskindlustust ja sellise vastutuse kindlustamise kohustuse täitmist käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta),⁽³⁾ nõukogu 30. detsembri 1983. aasta teist direktiivi 84/5/EMÜ (mootorsõidukite kasutamise tsiviilvastutuskindlustust käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta),⁽⁴⁾ nõukogu 14. mai 1990. aasta kolmandat direktiivi 90/232/EMÜ (mootorsõidukite kasutamise tsiviilvastutuskindlustust käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta)⁽⁵⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. mai 2000. aasta direktiivi 2000/26/EÜ (mootorsõidukite kasutamise tsiviilvastutuskindlustust käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta

(neljas liikluskindlustuse direktiiv))⁽⁶⁾ on korduvalt oluliselt muudetud⁽⁷⁾. Selguse ja otstarbekuse huvides tuleks kõnealused neli direktiivi ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2005. aasta direktiiv 2005/14/EÜ (millega muudetakse nõukogu direktiive 72/166/EMÜ, 84/5/EMÜ, 88/357/EMÜ ja 90/232/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2000/26/EÜ mootorsõidukite kasutamise tsiviilvastutuskindlustuse kohta)⁽⁸⁾ kodifitseerida.

(2) Mootorsõidukite kasutamise tsiviilvastutuskindlustus (liikluskindlustus) on Euroopa kodanike jaoks erilise tähtsusega olenemata sellest, kas nad on kindlustusvõtjad või õnnetuses kannatanud. Liikluskindlustus on oluline ka kindlustusseltsidele, kuna see moodustab olulise osa ühendusesisesest kahjukindlustustegevusest. Liikluskindlustus mõjutab ka isikute ja sõidukite vaba liikumist. Seega peaks liikluskindlustuse siseturu tugevdamine ja konsolideerimine olema ühenduse tegevuse põhieesmärgiks finantsteenuste valdkonnas.

(3) Iga liikmesriik peaks võtma kõik vajalikud meetmed tagamaks, et sõidukite kasutamisel, mille põhiasukoht on tema territooriumil, on tsiviilvastutus kaetud kindlustusega. Kaetud vastutuse ulatus ja kindlustuskaitse tingimused tuleb kindlaks määrata kõnealuste meetmete põhjal.

(4) Käesoleva direktiivi võimaliku väärtõlgendamise välistamiseks ja ajutise registreerimismärgiga sõidukitele kindlustuskaitse saamise kergendamiseks peaks sõiduki põhiasukoha territooriumi määratlus viitama selle riigi territooriumile, mille registreerimismärki sõiduk kannab, sõltumata sellest, kas selline registreerimismärk on alaline või ajutine.

⁽¹⁾ ELT C 224, 30.8.2008, lk 39.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 21. oktoobri 2008. aasta arvamus (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta otsus.

⁽³⁾ EÜT L 103, 2.5.1972, lk 1.

⁽⁴⁾ EÜT L 8, 11.1.1984, lk 17.

⁽⁵⁾ EÜT L 129, 19.5.1990, lk 33.

⁽⁶⁾ EÜT L 181, 20.7.2000, lk 65.

⁽⁷⁾ Vt I lisa A osa.

⁽⁸⁾ ELT L 149, 11.6.2005, lk 14.

- (5) Arvestades üldist kriteeriumi, mille kohaselt registreerimismärk määrab sõiduki põhiasukoha territooriumi, tuleks kehtestada erireegel olukorra kohta, kus registreerimismärgita või sõidukile mittevastava või enam mitte vastava registreerimismärgiga sõiduk põhjustab õnnetuse. Sel juhul ja ainuüksi vaidluse lahendamise eesmärgil peaks territooriumiks, kus on sõiduki põhiasukoht, lugema territooriumi, kus õnnetus toimus.
- (6) Liikluskindlustuse süstemaatiliste kontrollide keeldu peaks kohaldama sõidukitele, mille põhiasukoht on mõne teise liikmesriigi territooriumil ning sõidukitele, mille põhiasukoht on kolmanda riigi territooriumil, kuid mis sisenevad mõne teise liikmesriigi territooriumilt. Lubada tuleks ainult mittesüstemaatilisi kontrole, mis ei ole diskrimineerivad ning mis viiakse läbi kontrolli käigus, mille eesmärgiks ei ole üksnes kindlustuse kontrollimine.
- (7) Tavaliselt ühes liikmesriigis asuvate sõidukite roheliste kaartide kontrollimise teise liikmesriigi territooriumile sisenemisel saab kaotada liikluskindlustuse rahvuslike büroode vahelise lepinguga, millega iga liikluskindlustuse rahvuslik büroo garanteeriks hüvitise maksmise vastavalt siseriiklike õigusaktide sätetele kõigi tema territooriumil mõne sellise kindlustatud või kindlustamata sõiduki põhjustatud kahjude korral, mille puhul on õigus saada hüvitist.
- (8) Selline garantiileping eeldab, et kõik ühenduse territooriumil liikuvad mootorsõidukid on kindlustatud. Kõigi liikmesriikide siseriiklike õigusaktidega tuleks seepärast ette näha sõidukite kohustuslik tsiviilvastutuskindlustus, mis kehtiks kogu ühenduse territooriumil.
- (9) Käesolevas direktiivis sätestatud süsteemi võiks laiendada ka sõidukitele, mille põhiasukoht on kolmanda riigi territooriumil, mille suhtes on liikmesriikide rahvuslikud bürood sõlminud samalaadse lepingu.
- (10) Iga liikmesriik peaks saama teha erandi üldisest kindlustuskohustusest sõidukite suhtes, mis kuuluvad teatavatele avalik-õiguslikele või eraõiguslikele juriidilistele või füüsilistele isikutele. Nimetatud sõidukite põhjustatud õnnetuse korral peaks erandit kasutav liikmesriik määrama asutuse või organi hüvitise maksmiseks mõnes teises liikmesriigis põhjustatud õnnetustes kannatanutele. Tuleks tagada nõuetekohane hüvitise maksmine mitte ainult nimetatud sõidukite välismaal põhjustatud õnnetustes kannatanutele, vaid ka nendes õnnetustes kannatanutele, mis toimusid samas liikmesriigis, kus on sõiduki põhiasukoht, vaatamata sellele, kas kannatanud elavad selle riigi territooriumil. Lisaks peaks liikmesriik tagama, et kohustuslikust kindlustusest vabastatud isikute ning nende sõidukite põhjustatud õnnetustes kannatanutele hüvitise maksmise eest vastutavate asutuste või organite loetelu edastatakse avaldamiseks komisjonile.
- (11) Iga liikmesriik peaks saama teha erandi üldisest kindlustuskohustusest teatavat liiki või teatavat erimärki kandvate sõidukite suhtes. Sellisel juhul on teistel liikmesriikidel lubatud nõuda nende territooriumile sisenemisel kehtivat rohelist kaarti või piirikindlustuslepingut, et tagada nende territooriumil nimetatud sõidukite põhjustatud võimalikes õnnetustes kannatanutele hüvitise maksmine. Kuna aga ühendusesiseste piirikontrollide kaotamine tähendab, et ei ole võimalik tagada, et piiri ületavad sõidukid on kindlustatud, ei saa tagada välismaal põhjustatud õnnetustes kannatanutele hüvitise maksmist. Nõuetekohane hüvitise maksmine tuleks tagada mitte ainult nimetatud sõidukite välismaal põhjustatud õnnetustes kannatanutele, vaid ka nendes õnnetustes kannatanutele, mis toimusid samas liikmesriigis, kus on sõiduki põhiasukoht. Selleks peaksid liikmesriigid kohtlema nende sõidukite põhjustatud õnnetustes kannatanuid samal viisil kui kindlustamata sõidukite põhjustatud õnnetustes kannatanuid. Kindlustamata sõidukite põhjustatud õnnetustes peaks kannatanutele hüvitist maksma selle liikmesriigi hüvitisfond, kus õnnetus toimus. Erandit kasutavate sõidukite põhjustatud õnnetustes kannatanutele hüvitise maksmise korral peaks hüvitisfond esitama nõude selle liikmesriigi hüvitisfondi vastu, kus on sõiduki põhiasukoht. Teatud aja jooksul pärast sellise võimaliku erandi jõustumist peaks komisjon vajadusel esitama ettepanekud erandi asendamise või kehtetuks tunnistamise kohta, pidades silmas erandi rakendamise ja kohaldamise kogemust.
- (12) Liikmesriikide kohustus tagada kindlustuskaitse vähemalt teatavate minimaalsete hüvitamise piirmäärade osas on oluliseks teguriks kannatanute kaitse tagamisel. Isikukahju puhul tuleb minimaalne hüvitamise piirmäär arvestada nii, et see kataks täielikult ja õiglaselt kõigi väga raskelt vigastada saanud kannatanute kahjud, arvestades samas, et mitme kannatanuga õnnetusi esineb harva ning selliste õnnetuste arv, kus üheaegselt saab väga raskelt vigastada mitu kannatanut, on väike. Peaks olema ette nähtud minimaalne hüvitamise piirmäär kannatanu või kindlustusjuhtumi kohta. Nimetatud minimaalsete hüvitamise piirmäärade kehtestamise hõlbustamiseks tuleks kehtestada üleminekuperiood. Siiski tuleks ette näha sellest üleminekuperioodist lühem tähtaeg, mille jooksul liikmesriigid peaksid summasid suurendama vähemalt pooleni lõplikust tasemest.

- (13) Selleks, et vältida minimaalse hüvitamise piirmäära vähenemist aja jooksul, tuleks sätestada perioodilise läbivaatamise klausel, kasutades võrdlusalusena vastavalt nõukogu 23. oktoobri 1995. aasta määrusele (EÜ) nr 2494/95 (tarbijahindade harmoneeritud indeksite kohta) ⁽¹⁾ Eurostat'i avaldatavat Euroopa tarbijahinnaindeksit (ELTHI). Tuleks sätestada ka sellist läbivaatamist reguleeriv kord.
- (14) Tuleb ette näha organ, kes tagaks, et kannatanu ei jääks hüvitisest ilma, kui õnnetuse põhjustanud sõiduk on kindlustamata või tundmatu. On oluline sätestada, et sellises õnnetuses kannatanu saaks kõigepealt pöörduda vahetult nimetatud organi poole; liikmesriikidele tuleks anda võimalus kohaldada kõnealuse organi poolt hüvitise maksmise suhtes teatavaid piirangutega erandeid ja sätestada, et tundmatu sõiduki poolt varakahju hüvitamine võib pettuseohu vältimiseks olla piiratud või välistatud.
- (15) Kannatanute huvides on, et teatavate erandiklauslite mõju piirduks kindlustusandja ja õnnetuse põhjustanud isiku omavaheliste suhetega. Varastatud või vägivaldselt omandatud sõidukite puhul võivad liikmesriigid kindlaks määrata, et hüvitist maksab eespool nimetatud organ.
- (16) Kõnealuse organi finantskohustuste leevendamiseks võivad liikmesriigid sätestada teatava omavastutuse kohaldamise, kui organ maksab hüvitist kindlustamata sõidukite või varastatud või vägivaldselt omandatud sõidukite poolt varale tekitatud kahjude eest.
- (17) Võimalus piirata või välistada õiguspärast hüvitist kannatanutele põhjusel, et sõiduk on tundmatu, ei peaks kohaldama, kui organ on maksnud hüvitist tõsiste isikukahjude eest mõnele samas õnnetuses kannatanule, milles varakahju tekitati. Liikmesriigid võivad ette näha omavastutuse, mille eest varakahju kannatanu võib vastutav olla, käesolevas direktiivis sätestatud piirini. Tingimused, mille alusel saab isikukahju tõsiseks pidada, tuleks määratleda õnnetuse toimumise koha liikmesriigi õigusaktide või haldusnormidega. Nende tingimuste kehtestamisel võib liikmesriik muu hulgas arvesse võtta, kas vigastus nõudis haiglaravi.
- (18) Kindlustamata sõiduki põhjustatud õnnetuse puhul on organil, mille ülesanne on anda hüvitist kindlustamata või identifitseerimata sõidukite põhjustatud õnnetustes kannatanutele, paremad võimalused vastutava isiku vastu kohtuasja algatamiseks kui kannatanul. Seepärast tuleks sätestada, et kõnealune organ ei nõuaks kannatanult, kellel on õigus hüvitist saada, tõendust selle kohta, et vastutav isik ei suuda hüvitist maksta või keeldub sellest.
- (19) Kui eespool nimetatud organi ja tsiviilvastutuskindlustuse pakkuja vahel tekkib vaidlus selle üle, kumb neist peaks õnnetuses kannatanule hüvitist maksma, peaksid liikmesriigid tagama, et määrataks üks kõnealustest pooltest, kes vastutab hüvitise tasumise eest kuni vaidluse lahendamiseni, et vältida nõnda kannatanule makstava hüvitisega viivitamist.
- (20) Mootorsõidukitega toimunud õnnetustes kannatanutele tuleks tagada samalaadne kohtlemine olenemata sellest, millises ühenduse osas õnnetus toimub.
- (21) Kindlustusvõtja, sõidukijuhi või muu õnnetuse eest vastutava isiku perekonnaliikmetele tuleks isikukahju eest pakkuda kaitset, mis on võrreldav kolmandatele isikutele pakutava kaitsega.
- (22) Isiku- ja varakahju, mis on tekitatud jalakäijatele, jalgratturitele ja muudele mootori jõuta liiklejatele, kes on tavaliselt õnnetuse nõrgimaks osapoolteks, peaks olema kaetud õnnetusse sattunud sõiduki kohustusliku kindlustusega, kui neil on õigus siseriikliku tsiviilõiguse kohasele hüvitisele. Nimetatud säte ei piira siseriiklike õigusaktide järgset tsiviilvastutust ega kahjusumma suurust konkreetse õnnetuse korral.
- (23) Kehtivate õigusaktide oluliseks saavutuseks on kindlustuskaitse laienemine igale kaassõitjale sõidukis. See eesmärk oleks ohustatud, kui siseriiklik õigusakt või kindlustuslepingus sisalduv lepingutingimus jätkaks kindlustuskaitse alt välja kaassõitjad põhjusel, et nad teadsid või oleksid pidanud teadma, et sõidukijuht oli õnnetuse ajal alkoholi või mõne muu joovastava aine mõju all. Kaassõitja ei ole tavaliselt võimeline õigesti hindama juhi joovastat. Eesmärk takistada inimesi joovastavate ainete mõju all sõitmast ei ole saavutatav, jättes mootorsõidukiõnnetustes kannatanud kaassõitjad kindlustuskaitse alt välja. Asjaolu, et kohustuslik liikluskindlustus hõlmab neid kaassõitjaid, ei piira nende võimalikku kohaldatavate siseriiklike õigusaktide järgset vastutust ega kahjusumma suurust konkreetse õnnetuse korral.
- (24) Kõik kohustusliku liikluskindlustuse poliisid peaksid kehtima kogu ühenduse territooriumil.

⁽¹⁾ EÜT L 257, 27.10.1995, lk 1.

- (25) Mõned kindlustusseltsid lisavad kindlustuspoliisidesse klauslid, mille kohaselt leping öeldakse üles, kui sõiduk asub väljaspool registreerimisriiki ettenähtud ajavahemikust kauem. Nimetatud tegevus on vastuolus käesolevas direktiivis sätestatud põhimõttega, mille kohaselt kohustuslik liikluskindlustus peaks ühtse kindlustusmaks põhjal katma kogu ühenduse territooriumi. Seega tuleks täpsustada, et kindlustuskaitse peaks kehtima kogu lepingu kehtivusaja jooksul sõltumata sellest, kas sõiduk asub teatud ajavahemiku vältel teises liikmesriigis, ilma et see piiraks liikmesriikide õigusaktide kohast sõidukite registreerimiskohustust.
- (26) Kindlustatute huvides peaks iga kindlustuspoliis tagama igas liikmesriigis ühtse kindlustusmaks eest kaitse, mida nõutakse selle riigi õigusaktidega või sõiduki põhiasukoha liikmesriigi õigusaktidega, olenevalt sellest, kumb kaitse on parem.
- (27) Tuleks võtta meetmeid ühest liikmesriigist teise imporditud sõidukitele kindlustuskaitse saamise kergendamiseks, vaatamata sellele, et sõiduk ei ole veel sihtliikmesriigis registreeritud. Võimaldada tuleks ajutine erand üldisest reeglist, mis määrab riski asukohaliikmesriigi. 30päevase ajavahemiku jooksul sõiduki kättetoimetamise, ostjale kättesaadavaks tegemise või lähetamise kuupäevast alates peaks sihtliikmesriiki käsitlema riski asukohaliikmesriigina.
- (28) Isik, kes soovib sõlmida uut liikluskindlustuslepingut teise kindlustusandjaga, peaks suutma edastada andmed oma endise lepingu järgsete õnnetuste ja nõuete kohta. Kindlustusvõtjal peaks olema õigus igal ajal taotleda nõudeid või nende puudumist käsitlevat teatist kindlustuslepinguga kaetud sõiduki või sõidukite kohta vähemalt lepingulisele suhtele eelneva viie aasta jooksul. Kindlustusselts või mis tahes organ, mis on liikmesriigi poolt määratud kohustuslikku kindlustust sõlmima või nimetatud teatise koostama, peaks kindlustusvõtjale sellise teatise väljastama viieteistkümnepäeva jooksul pärast taotluse esitamist.
- (29) Mootorsõidukiõnnetustes kannatanute kaitse tagamise eesmärgil ei tohiks liikmesriigid lubada kindlustusseltsidel nõuda kannatanutelt omavastutuse kandmist.
- (30) Õigus tugineda kindlustuslepingule ja otse kindlustusseltsi vastu nõudeid esitada on mis tahes mootorsõidukiõnnetuses kannatanu kaitse seisukohalt äärmiselt oluline. Tõhusa ja kiire nõuete lahendamise hõlbustamiseks ning igal võimalikul juhul kulukate kohtumenetluste vältimiseks tuleks kannatanute vahetus nõudeõigust kindlustusseltsi vastu, kes kindlustab vastutava isiku tsiviilvastutuse, laiendada mis tahes mootorsõidukiõnnetuses kannatanutele.
- (31) Mootorsõidukiõnnetuses kannatanute piisavaks kaitseks tuleks „põhjendatud pakkumise” menetlust laiendada mis tahes tüüpi mootorsõidukiõnnetustele. Sama menetlust peaks kohaldama *mutatis mutandis*, kui õnnetusega seotud nõuded lahendab liikluskindlustuse rahvuslike büroode süsteem.
- (32) Vastavalt artikli 11 lõikele 2 koostoimes nõukogu 22. detsembri 2000. aasta määruse (EÜ) nr 44/2001 (kohtualluvuse ja kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades) ⁽¹⁾ artikli 9 lõike 1 punktiga b võivad kannatanud osapooled alustada kohtumenetlust tsiviilvastutuskindlustuse pakkujaga vastu liikmesriigis, kus on nende alaline elu- või asukoht.
- (33) Rohelise kaardi büroode süsteem tagab nõuete hõlpsa lahendamise kannatanu koduriigis isegi juhul, kui teine osapool pärineb teisest Euroopa riigist.
- (34) Käesoleva direktiivi reguleerimisalasse jääva ja liikmesriigis, mis ei ole nende elukohaliikmesriik, toimunud mootorsõidukiõnnetuse tõttu vara- või isikukahju kandnud peaks olema õigus esitada nõue oma elukohaliikmesriigist nõuete lahendamise eest vastutavale esindajale, kelle sinna määrab vastutava osapool kindlustusselts. See lahendus võimaldaks tegelda kahjuga, mida kannatanud saavad väljaspool oma elukohaliikmesriiki, neile tuttavas korras.
- (35) See süsteem, kus nõuete lahendamise eest vastutavad esindajad on kannatanu elukohaliikmesriigis, ei mõjuta igal üksikjuhtumil kohaldatavat materiaaõigust ega kohtualluvuse küsimust.
- (36) Vara- või isikukahju kannatanud isiku otsese nõudeõiguse olemasolu kindlustusseltsi vastu on selliste esindajate määramise loogiline täiendus ja parandab nende isikute õiguslikku seisundit, kes kannavad kahju väljaspool oma elukohaliikmesriiki toimuvates mootorsõidukiõnnetustes.
- (37) Liikmesriik, kus kindlustusselts on saanud tegevusloa, peaks nõudma kindlustusseltsilt teistes liikmesriikides elavate või asuvate nõuete lahendamise eest vastutavate esindajate nimetamist, et koguda kogu vajalik teave sellistest õnnetustest tulenevate nõuete kohta ja võtta sobivaid meetmeid vaidluste lahendamiseks kindlustusseltsi nimel ja arvel, kaasa arvatud selle eest hüvitise maksmine. Nõuete lahendamise eest vastutavatel esindajatel peaksid olema piisavad volitused kindlustusseltsi esindamiseks sellistes õnnetustes kannatanud isikute ees ja samuti kindlustusseltsi esindamiseks siseriiklike ametiasutuste, sealhulgas vajaduse korral kohtute ees niivõrd, kuivõrd see on kokkusobiv rahvusvahelise eraõiguse kohtualluvusse määramist käsitlevate eeskirjadega.

⁽¹⁾ EÜT L 12, 16.1.2001, lk 1.

- (38) Nõuete lahendamise eest vastutava esindaja tegevus ei ole piisav alus kohtualluvuse määramiseks kannatanu elukohtaliikmesriigi kohtutele, kui rahvusvahelise eraõiguse kohtualluvusse andmist käsitlevad eeskirjad seda ette ei näe.
- (39) Vaidluste lahendamise eest vastutavate esindajate määramine peaks olema üks nõukogu 24. juuli 1973. aasta esimese direktiivi 73/239/EMÜ (otsekindlustustegevuse, välja arvatud elukindlustustegevuse alustamise ja jätkamisega seotud õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta) ⁽¹⁾ lisa punkti A liigis 10 loetletud tegevuse alustamise ja jätkamise tingimusi, välja arvatud vedaja vastutus. Seetõttu peaks seda tingimust hõlmama ainus ametlik tegevusluba, mille annavad ametiasutused liikmesriigis, kus kindlustusselts rajab oma peakontori, mis on täpsustatud nõukogu 18. juuni 1992. aasta direktiivi 92/49/EMÜ (otsekindlustustegevusega, välja arvatud elukindlustustegevusega seotud õigusnormide kooskõlastamise kohta, millega muudetakse direktiivi 73/239/EMÜ ja 88/357/EMÜ (kolmas kahjukindlustuse direktiiv)) ⁽²⁾ II jaotises. Samuti tuleks seda tingimust kohaldada kindlustusseltside suhtes, mille peakontor on väljaspool ühendust ja mis on saanud tegevusloa kindlustustegevuseks mõnes ühenduse liikmesriigis.
- (40) Lisaks selle tagamisele, et kindlustusseltsil on esindaja liikmesriigis, kus kannatanu elab, on kohane tagada kannatanu eriline õigus vaidluse kiirele lahendamisele. Seetõttu tuleks siseriiklikus õiguses kehtestada sobivad tõhusad ja süstemaatilised rahalised või samaväärsed halduskaristused – nagu haldustrahvidega ühendatud ettekirjutused, korrapärane aruandmine järelevalveasutustele, kohapealsed kontrollimised, avaldamine siseriiklikus teatajas ja ajakirjanduses, äriühingu tegevuse peatamine (uute lepingute sõlmimise keeld teatavas ajavahemikus), järelevalveasutuste erilise esindaja määramine, kes jälgib, et selts töötab kooskõlas kindlustusseadustega, seltsilt kindlustustehingute tegemise loa äravõtmine, direktoritele ja juhtkonnale määratavad karistused – juhul, kui kindlustusselts või tema esindaja ei täida oma kohustust esitada hüvitise pakkumine mõistliku tähtaja jooksul. See ei tohiks piirata ühegi teise meetme kohaldamist – eriti järelevalveõiguse alusel –, mida võidakse vajalikuks pidada. Tingimuse kohaselt ei tohi vastutus ning tekkinud isiku- ja varakahju olla vaidlustatud, et kindlustusselts saaks ettenähtud tähtaja jooksul teha põhjendatud pakkumise. Põhjendatud hüvitise pakkumine peaks olema kirjalik ja sisaldama aluseid, mille põhjal on hinnatud vastutus ja kahju.
- (41) Lisaks neile karistustele on sobiv sätestada, et kindlustusseltsi pakutud või kohtus kannatanule mõistetud hüvitise summalt tuleb maksta intressi, kui pakkumist ei tehta ettenähtud tähtaja jooksul. Kui liikmesriikidel on olemasolevad siseriiklikud eeskirjad, mis käsitlevad intressi hilinevad maksmise eest, tuleks käesoleva sätte rakendamisel viidata neile eeskirjadele.
- (42) Mootorsõidukiõnnetuse tagajärjel vara- või isikukahju kandnud kannatajatel on mõnikord raskusi õnnetuses osalenud mootorsõidukite kasutamise tsiviilvastutuskindlustust katva kindlustusseltsi nime tuvastamisega.
- (43) Selliste kannatanute huvides peaksid liikmesriigid rajama teabekeskused tagamaks, et selline teave, mis puudutab kõiki mootorsõidukitega toimunud õnnetusi, tehakse kiiresti kättesaadavaks. Need teabekeskused peaksid samuti kannatanule kättesaadavaks tegema teabe nõuete lahendamise eest vastutavate esindajate kohta. On vajalik, et sellised keskused teeksid omavahel koostööd ja vastaksid kiiresti nõuete lahendamise eest vastutavaid esindajaid käsitleva teabe taotlustele, mida esitavad keskused teistes liikmesriikides. Tundub sobivana, et sellised keskused koguksid teavet kindlustuskaitse tegeliku lõppkuupäeva kohta, aga mitte poliisi esialgse kehtivuse lõppemise kohta, kui lepingu kestust pikendatakse lõpetamatajätmise tõttu.
- (44) Erisätteid tuleks kehtestada sõidukite suhtes (näiteks valitsuse või sõjaväe sõidukid), mis vabastatakse tsiviilvastutuse kindlustamise kohustusest.
- (45) Kannatanul võib olla õigustatud huvi saada teavet sõiduki omaniku või tavalise juhi või registreeritud valdaja isiku kohta näiteks juhtudel, kui ta võib saada hüvitist ainult neilt isikutelt, sest sõiduk pole nõuetekohaselt kindlustatud või kahju ületab kindlustussumma; vastavalt tuleks anda ka seda teavet.
- (46) Teatav esitatud teave, nagu sõiduki omaniku või hariliku juhi nimi ja aadress ning kindlustuspoliisi number või sõiduki registreerimisnumber, on isikuandmed Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiivi 95/46/EÜ (üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta) ⁽³⁾ tähenduses. Selliste käesoleva direktiivi eesmärgil nõutavate andmete töötlemine peaks seetõttu täitma vastavalt direktiivile 95/46/EÜ võetud siseriiklikke meetmeid. Hariliku juhi nimi ja aadress tuleks edastada ainult juhul, kui siseriiklikud õigusaktid sellise edastamise ette näevad.

⁽¹⁾ EÜT L 228, 16.8.1973, lk 3.

⁽²⁾ EÜT L 228, 11.8.1992, lk 1.

⁽³⁾ EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31.

- (47) Vaja on ette näha hüvitisfond, kelle poole kannatanu võib pöörduda juhul, kui kindlustusselts ei ole esindajat määranud või viivitab ilmselt vaidluse lahendamise või kui ei ole võimalik identifitseerida kindlustusseltsi, mis tagaks, et kannatanu ei jää ilma hüvitisest, millele tal on õigus. Hüvitisfondi sekkumine peaks olema piiratud harvade üksikjuhtudega, kui kindlustusselts on vaatamata võimaliku karistuste määramise hoiatavale mõjule jätnud oma kohustused täitmata.
- (48) Hüvitisfondi rolliks on vaidluse lahendamine igasuguse kannatanule tekkinud vara- või isikukahju osas ainult juhtudel, mida on võimalik objektiivselt määratleda, ja seetõttu peaks hüvitisfond piirama oma tegevuse kontrollimisega, kas hüvitise pakkumine on tehtud vastavalt ettenähtud tähtajale ja korrale, hindamata asja sisu.
- (49) Juriidilistel isikutel, kellele on seaduse alusel regressi korras üle läinud kannatanu nõue õnnetuse eest vastutava isiku või viimase kindlustusseltsi (nagu näiteks muud kindlustusseltsid või sotsiaalkindlustusorganid) vastu, ei tohiks olla õigust esitada vastavat nõuet hüvitisfondile.
- (50) Hüvitisfondil peaks olema regressiõigus kannatanule makstud hüvitise ulatuses. Et hõlbustada hüvitisfondi nõude rahuldamist kindlustusseltsi poolt, kes ei ole määranud nõuete lahendamise eest vastutavat esindajat või viivitab ilmselt vaidluse lahendamise, peaks kannatanu liikmesriigis hüvitist maksval organil olema automaatne regressiõigus tagasimaksetele kannatanu õiguste ulatuses vastavalt organilt liikmesriigis, kus asub kindlustusselts. See organ on parimas olukorras, et algatada hüvitise saamiseks kohtumenetlust kindlustusseltsi vastu.
- (51) Kuigi liikmesriigid võivad sätestada, et nõue hüvitisfondi vastu võib olla subsidiaarne, ei peaks kannatanul olema kohustust esitada oma nõue õnnetuse eest vastutavale isikule enne, kui ta esitab selle hüvitisfondile. Sel juhul peaks kannatanu olema vähemalt samas olukorras kui nõude korral garantiifondi vastu.
- (52) Selle süsteemi võib käivitada liikmesriikide asutatud või heakskiidetud hüvitisfondide vahelise lepinguga, mis määrab kindlaks nende ülesanded ja kohustused ning tagasimaksmise korra.
- (53) Kui sõiduki kindlustajat on võimatu tuvastada, tuleks sätestada, et kannatanule makstava kahjutasu puhul on lõplik võlgnik selleks ettenähtud garantiifond, mis asub liikmesriigis, kus on õnnetuse põhjustanud kindlustamata

sõiduki põhiasukoht; kui sõiduki tuvastamine on võimatu, tuleb sätestada, et lõplik võlgnik on selleks ettenähtud garantiifond, mis asub õnnetuse toimumiskoha liikmesriigis.

- (54) Käesolev direktiiv tohiks mõjutada liikmesriikide kohustusi, mis on seotud I lisa B osas esitatud direktiivide siseriiklikku õigusesse ülevõtmise ja kohaldamise tähtpäevadega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

1. PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Mõisted

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „sõiduk” – kõik maismaal sõitmiseks mõeldud mootorsõidukid, mis liiguvad edasi mehhaanilise jõuga, kuid ei sõida rööbastel, ja ühendatud või ühendamata haagised;
- 2) „kannatanu” – isik, kellel on õigus saada hüvitist seoses sõidukite põhjustatud kaotuse või kahjuga;
- 3) „liikluskindlustuse rahvuslik büroo” – ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni sisetranspordi komitee maanteetranspordi põhitöörühma 25. jaanuari 1949. aasta soovitus nr 5 kohaselt loodud kutseorganisatsioon, mis ühendab kindlustusseltse, kellel on mingis riigis lubatud tegeleda mootorsõidukite tsiviilvastutuse kindlustamisega;
- 4) „territoorium, kus on sõiduki põhiasukoht”:
 - a) selle riigi territoorium, kus sõiduk on registreeritud, sõltumata sellest, kas registreerimismärk on alaline või ajutine või
 - b) kui teatavat liiki sõiduki puhul ei ole registreerimine kohustuslik, kuid sellisel sõidukil on kindlustusmärk või registreerimismärgi sarnane eraldusmärk, siis kindlustusmärgi või eraldusmärgi välja andnud riigi territoorium või
 - c) kui teatavat liiki sõidukite puhul ei nõuta ei registreerimismärki, kindlustusmärki ega eraldusmärki, siis sõiduki valdaja elukohariigi territoorium või

- d) kui sõidukil ei ole registreerimismärki või tal on sõidukile mitte vastav või enam mitte vastav registreerimismärk ning sõiduk on sattunud õnnetusse, siis selle riigi territoorium, kus õnnetus aset leidis, nõude lahendamise eesmärgil artikli 2 punktiga a või artikliga 10 ettenähtud viisil;
- 5) „roheline kaart” – rahvusvaheline kindlustussertifikaat, mille on välja andnud liikluskindlustuse rahvuslik büroo vastavalt ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni sisetranspordi komitee maanteetranspordi põhitöörühma 25. jaanuari 1949. aasta soovitusel nr 5;
- 6) „kindlustusselts” – ettevõtja, kes on saanud ametliku tegevusloa vastavalt direktiivi 73/239/EMÜ artiklile 6 või artikli 23 lõikele 2;
- 7) „üksus” – teise nõukogu 22. juuni 1988. aasta direktiivi 88/357/EMÜ (otsekindlustustegevusega, välja arvatud elukindlustustegevusega seotud õigusnormide kooskõlastamise kohta, millega nähakse ette sätted teenuste osutamise vabaduse tegeliku kasutamise hõlbustamiseks)⁽¹⁾ artikli 2 punktis c määratletud kindlustusseltsi peakontor, esindus või filiaal.

Artikkel 2

Reguleerimisala

Artiklid 4, 6, 7 ja 8 kohalduvad sõidukite suhtes, mille põhiasukoht on liikmesriigi territooriumil:

- a) pärast seda, kui liikluskindlustuse rahvuslikud bürood on sõlminud lepingu, mille tingimuste kohaselt garanteerib iga rahvuslik büroo nõuete lahendamise vastavalt siseriiklike sundkindlustust käsitlevate õigusaktide sätetele oma territooriumil toimunud õnnetusjuhtumite puhul, mille on põhjustanud tavaliselt teise liikmesriigi territooriumil asuv kindlustatud või kindlustamata sõiduk;
- b) alates kuupäevast, mille komisjon fikseerib pärast seda, kui on tihedas koostöös liikmesriikidega kindlaks teinud, et selline leping on sõlmitud;
- c) kõnealuse lepingu kehtivuse ajaks.

Artikkel 3

Sõidukite kindlustamise kohustus

Iga liikmesriik võtab artiklit 5 arvestades kõik vastavad meetmed tagamaks, et nende sõidukite kasutamisel, mille põhiasukoht on tema territooriumil, on tsiviilvastutus kaetud kindlustusega.

⁽¹⁾ EÜT L 172, 4.7.1988, lk 1.

Kaetud vastutuse ulatus ja kindlustuskaitse tingimused määratakse kindlaks esimeses lõigus osutatud meetmete põhjal.

Iga liikmesriik võtab vastavad meetmed tagamaks, et kindlustusleping katab ka:

- a) teistes liikmesriikides kehtivate õigusaktide kohaselt kogu kahju, mis kõnealuste riikide territooriumidel tekitatakse;
- b) kogu kahju, mida kannavad liikmesriikide kodanikud otse- või vahelise aja kahe sellise territooriumi vahel, kus kehtib asutamisleping, kui läbitava territooriumi eest ei vastuta ükski liikluskindlustuse rahvuslik büroo; sellisel juhul kaetakse kahju vastavalt selles liikmesriigis kehtivatele sundkindlustust käsitlevatele õigusaktidele, mille territooriumil on sõiduki põhiasukoht.

Esimeses lõigus osutatud kindlustus peab kohustuslikult katma nii vara- kui isikukahju.

Artikkel 4

Kindlustuse kontroll

Liikmesriigid hoiduvad tsiviilvastutuskindlustuse kontrollimisest sõidukite puhul, mille põhiasukoht on teise liikmesriigi territooriumil ning sõidukite puhul, mille põhiasukoht on kolmanda riigi territooriumil ja mis sisenevad nende territooriumile teise liikmesriigi territooriumilt. Liikmesriigid võivad siiski läbi viia mittersüsteemaatilisi kindlustuse kontrole tingimusel, et need ei ole diskrimineerivad ning neid viiakse läbi kontrolli käigus, mille eesmärgiks ei ole üksnes kindlustuse kontrollimine.

Artikkel 5

Erand sõidukite kindlustamise kohustusest

1. Liikmesriik võib teha erandi artikli 3 sätetest seoses teatavate avalik-õiguslike või eraõiguslike juriidiliste või füüsiliste isikutega; asjaomane riik koostab selliste isikute nimekirja ja edastab selle teistele liikmesriikidele ja komisjonile.

Liikmesriik, kes teeb sellise erandi, võtab vajalikud meetmed, et tagada tema territooriumil ja teise liikmesriigi territooriumil sellistele isikutele kuuluvate sõidukite tekitatud kahju eest hüvitise maksmine.

Eelkõige nimetab ta kahju tekkimise riigis ametisse asutuse või organi, kes vastutab hüvitise maksmise eest kannatanule vastavalt selle riigi õigusaktidele, kui ei kohaldata artikli 2 punkti a.

Kõnealune riik edastab kohustuslikust kindlustusest vabastatud isikute ning hüvitise maksmise eest vastutavate asutuste või organite loetelu komisjonile.

Komisjon avaldab nimetatud loetelu.

2. Iga liikmesriik võib teha erandi artikli 3 sätetest seoses teatavat liiki sõidukitega või teatavate erimarki kandvate sõidukitega; asjaomane riik koostab selliste liikide või selliste sõidukite nimekirja ja edastab selle teistele liikmesriikidele ja komisjonile.

Sellisel juhul tagab liikmesriik, et esimeses lõigus osutatud sõidukeid koheldakse samal viisil kui sõidukeid, mille puhul ei ole artiklis 3 sätestatud kindlustuskohustus täidetud.

Õnnetuse toimumise koha liikmesriigi garantiifond esitab seejärel nõude selle liikmesriigi garantiifondi vastu, kus on sõiduki põhiasukoht.

Alates 11. juunist 2010 esitavad liikmesriigid komisjonile aruanded käesoleva lõike rakendamise ja tegeliku kohaldamise kohta.

Komisjon esitab pärast nimetatud aruannetega tutvumist vajadusel ettepanekud käesoleva erandi asendamiseks või tühistamiseks.

Artikkel 6

Liikluskindlustuse rahvuslik büroo

Iga liikmesriik tagab, et juhul kui tema territooriumil põhjustab õnnetuse sõiduk, mille põhiasukoht on teise liikmesriigi territooriumil, teatatakse artikli 2 punktis a nimetatud kohustust piiramata liikluskindlustuse rahvuslikule büroole järgmised andmed:

- a) territoorium, kus on sõiduki põhiasukoht, ja võimaluse korral sõiduki registreerimismärk;
- b) võimaluse korral sõiduki kindlustusega seotud üksikasjad sellistena, nagu nad tavaliselt esitatakse rohelisel kaardil, mis kuulub sõiduki valdajale, kuivõrd seda nõuab liikmesriik, mille territooriumil on sõiduki põhiasukoht.

Iga liikmesriik tagab, et büroo edastab punktides a ja b nimetatud teabe selle riigi liikluskindlustuse rahvuslikule büroole, kus on esimeses lõigus nimetatud sõiduki põhiasukoht.

2. PEATÜKK

SÕIDUKEID, MILLE PÕHIASUKOHT ON KOLMANDA RIIGI TERRITOORIUMIL, KÄSITLEVAD SÄTTED

Artikkel 7

Siseriiklikud meetmed sõidukite kohta, mille põhiasukoht on kolmanda riigi territooriumil

Iga liikmesriik võtab kõik vastavad meetmed tagamaks, et sõidukeid, mille põhiasukoht on kolmanda riigi territooriumil ja mis sisenevad territooriumile, kus kehtib asutamisleping, kasutatakse tema territooriumil ainult juhul, kui selliste sõidukite tekitatavad kahjud on kaetud eri liikmesriikide mootorsõidukite kasutamise seotud tsiviilvastutuse kohustuslikku kindlustust käsitlevates õigusaktides sätestatud nõuete kohaselt kogu territooriumil, kus kehtib asutamisleping.

Artikkel 8

Dokumentatsioon sõidukite kohta, mille põhiasukoht on kolmanda riigi territooriumil

1. Enne sellisele territooriumile sisenemist, kus kehtib asutamisleping, peab kõigil sõidukitel, mille põhiasukoht on kolmanda riigi territooriumil, olema kas kehtiv roheline kaart või piirikindlustuse sertifikaat, mis tõendab, et sõiduk on kindlustatud vastavalt artiklile 7.

Sõidukeid, mille põhiasukoht on kolmandas riigis, käsitatakse tavaliselt ühenduses asuvate sõidukitena juhul, kui kõigi liikmesriikide rahvuslikud bürood ühiselt garanteerivad igaüks oma riigi sundkindlustust käsitlevate õigusaktide sätete kohaselt oma territooriumil selliste sõidukite põhjustatud õnnetustest tulenevate nõuete lahendamise.

2. Kui tihedas koostöös liikmesriikidega on kindlaks tehtud, et lõike 1 teises lõigus osutatud kohustused on võetud, määrab komisjon kindlaks, millisesst kuupäevast alates ja mis liiki sõidukite puhul ei nõua liikmesriigid enam lõike 1 esimeses lõigus osutatud dokumentide esitamist.

3. PEATÜKK

MINIMAALSED HÜVITAMISE PIIRMÄÄRAD KOHUSTUSLIKU KINDLUSTUSE PUHUL

Artikkel 9

Minimaalsed hüvitamise määrad

1. Ilma et see piiraks võimalike suuremate tagatiste sätestamist liikmesriikides, nõuab iga liikmesriik, et artiklis 3 nimetatud kindlustus oleks kohustuslik vähemalt järgmiste summade ulatuses:

- a) isikukahju puhul minimaalne hüvitamise piirmäär 1 000 000 eurot kannatanu kohta või 5 000 000 eurot kindlustusjuhtumi kohta olenemata kannatanute arvust;
- b) varakahju puhul 1 000 000 eurot kindlustusjuhtumi kohta olenemata kannatanute arvust.

Liikmesriigid võivad vajadusel kehtestada ülemineku perioodi kuni 11. juunini 2012, mille jooksul kohandatakse minimaalsed hüvitamise piirmäärad esimeses lõigus ette nähtud summadeni.

Liikmesriigid, kes sellise ülemineku perioodi kehtestavad, teavitavad sellest komisjoni ning märgivad ära ülemineku perioodi kestuse.

Kuni 11. detsembrini 2009 suurendavad liikmesriigid tagatise vähemalt pooleni esimeses lõigus ettenähtud tasemetest.

2. Iga viie aasta järel pärast 11. juunit 2005 või lõike 1 teises lõigus ette nähtud ülemineku perioodi lõppu vaadatakse nimetatud lõikes osutatud summad üle, tehes seda kooskõlas Euroopa tarbijahinnaindeksiga (ELTHI), mis on sätestatud määruses (EÜ) nr 2494/95.

Summad kohandatakse automaatselt. Selliseid summasid suurendatakse ELTHI protsentuaalse muutuse võrra vastaval ajavahemikul, see tähendab esimeses lõigus osutatud läbivaatamisele vahetult eelneval viiel aastal, ning ümardatakse lähima 10 000 euro kordseni.

Komisjon teatab kohandatud summad Euroopa Parlamendile ja nõukogule ning tagab nende avaldamise *Euroopa Liidu Teatajas*.

4. PEATÜKK

TUNDMATU SÕIDUKI VÕI SÕIDUKI, MILLE PUHUL EI OLE ARTIKLIS 3 SÄTESTATUD KINDLUSTUSKOHUSTUS TÄIDETUD, POOLT TEKITATUD KAHJU HÜVITAMINE

Artikkel 10

Organ, mille ülesandeks on maksta hüvitist

1. Iga liikmesriik loob organi või annab volitused mõnele organile, kelle ülesandeks on maksta vähemalt kindlustuskohustuse piires hüvitist vara- või isikukahju eest, mille on põhjustanud tundmatu sõiduk või sõiduk, mille puhul ei ole artiklis 3 sätestatud kindlustuskohustus täidetud.

Esimene lõik ei piira liikmesriikide õigust pidada organi maksavat hüvitist subsidiaarseks või mittesubidiaarseks ega õigust sätestada nõuete lahendamine organi ja õnnetuse põhjustanud

isiku või isikute ja muude kindlustusandjate või sotsiaalkindlustusorganite vahel, kes peavad kannatanule sama õnnetuse osas hüvitist maksuma. Liikmesriigid ei või organil siiski lubada, et hüvitise maksmise tingimus oleks see, kas kannatanu suudab kuidagi tõendada, et vastutav isik ei suuda hüvitist maksta või keeldub seda tegemast.

2. Kannatanu võib igal juhul pöörduda otse kõnealuse organi poole, kes on pärast seda, kui ta on kannatanult nõutud teabe saanud, kohustatud andma talle põhjendatud vastuse võimaliku hüvitise maksmise kohta.

Liikmesriigid võivad kõnealuse organi siiski hüvitise maksmisest vabastada, kui tegemist on isikutega, kes sisenesid kahju tekitanud sõidukisse vabatahtlikult ja organ suudab tõendada, et need isikud teadsid, et sõiduk oli kindlustamata.

3. Liikmesriigid võivad piirata organi poolt makstavat hüvitist või ta selle maksmisest vabastada, kui varakahju on tekitanud tundmatu sõiduk.

Kui organ on maksnud hüvitist tõsise isikukahju eest samas õnnetuses kannatanule, milles tundmatu sõiduk tekitas varakahju, ei või liikmesriigid siiski välistada varakahju eest hüvitise maksmist põhjusel, et sõiduk on tundmatu. Sellest olenemata võivad liikmesriigid nimetatud varakahju puhul ette näha kuni 500 euro suuruse kannatanu omavastutuse.

Tingimused, mille alusel saab isikukahju tõsiseks pidada, määratakse kooskõlas selle liikmesriigi õigusaktide või haldusnormidega, kus õnnetus aset leidis. Sellega seoses võib liikmesriik muu hulgas arvesse võtta, kas vigastus nõudis haiglaravi.

4. Iga liikmesriik kohaldab organi poolse hüvitise maksmise suhtes oma õigus- ja haldusnorme, ilma et see piiraks ühtegi teist kannatanule soodsamat tava.

Artikkel 11

Vaidlused

Kui artikli 10 lõikes 1 osutatud organi ja tsiviilvastutuskindlustuse pakkuja vahel tekib vaidlus selle üle, kumb neist peaks kannatanule hüvitist maksuma, võtavad liikmesriigid kõik vajalikud meetmed selleks, et määrata üks kõnealustest pooltest, kes vastutab esialgu selle eest, et kannatanule makstaks hüvitist viivitamata.

Kui lõpuks otsustatakse, et teine pool oleks pidanud maksuma osa hüvitisest või kogu hüvitise, maksab kõnealune teine pool asjaomase summa maksnud poolele tagasi.

5. PEATÜKK

**KANNATANUTE ERIKATEGOORIAD, VÄLJAARVAMIS-
KLAUSLID, ÜHTNE KINDLUSTUSMAKSE, ÜHEST LIIKMESRII-
GIST TEISE LÄHETATUD SÕIDUK***Artikkel 12***Kannatanute erikategooriad**

1. Artiklis 3 osutatud kindlustus katab vastutuse sõiduki kasutamisel kõigile sõitjatele, välja arvatud juhile tekitatud vigastuste korral, ilma et see piiraks artikli 13 lõike 1 teise lõigu kohaldamist.

2. Kui kindlustusvõtja, sõidukijahi või muu tsiviilõiguse kohaselt õnnetuse puhul vastutava isiku vastutus on kaetud artiklis 3 osutatud kindlustusega, ei jäeta tema perekonnaliikmeid sellise sugulussuhte tõttu isikukahju korral kindlustusest välja.

3. Artiklis 3 osutatud kindlustus katab isiku- ja varakahju, mis on tekitatud jalakäijatele, jalgratturitele ja muudele mootori jõuta liiklejatele, kellel on mootorsõiduki osalusega õnnetuse tulemusel õigus hüvitisele vastavalt siseriiklikule tsiviilõigusele.

Käesolev artikkel ei piira tsiviilvastutust ega kahjusumma suurust.

*Artikkel 13***Väljaarvamisklauslid**

1. Iga liikmesriik võtab vastavad meetmed, tagamaks, et kõiki artikli 3 kohaselt väljaantud kindlustuspoliisis sisalduvaid lepingu tingimusi või õigusaktide sätteid peetakse kohaldamisel õigustühisteks, kui tegemist on õnnetuses kannatanud kolmandate isikute nõuetega, ja sätete või lepingu tingimustega jäetakse kindlustuse alt välja sõidukid, mida kasutavad või juhivad:

- a) isikud, kellel ei ole selleks otsest või kaudset volitust;
- b) isikud, kellel ei ole asjaomase sõiduki juhtimiseks vajalikku juhiluba;
- c) isikud, kes ei järgi asjaomase sõiduki seisukorda ja turvalisust käsitlevaid õigusaktides sätestatud tehnonõudeid.

Esimese lõigu punktis a nimetatud sätetele või tingimustele võib siiski tugineda isikute puhul, kes sisenesid kahju tekitanud sõidukisse vabatahtlikult, juhul kui kindlustusandja suudab tõendada, et nad teadsid, et sõiduk oli varastatud.

Liikmesriigid võivad oma territooriumil toimunud õnnetuste puhul loobuda esimese lõike sätete kohaldamisest, kui kannatanu võib kantud kahju eest hüvitist saada sotsiaalkindlustusorganilt.

2. Varastatud või vägivaldselt omandatud sõidukite puhul võib liikmesriik näha ette, et kindlustusandja asemel maksab käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud tingimustel hüvitist artikli 10 lõikes 1 määratletud organ; kui sõiduki põhiasukoht on teises liikmesriigis, ei või kõnealune organ esitada nõuet ühegi kõnealuse liikmesriigi organi vastu.

Liikmesriigid, kes on varastatud või vägivaldselt omandatud sõidukite puhul ette näinud, et hüvitist maksab artikli 10 lõikes 1 nimetatud organ, võivad varakahju puhul näha ette kannatanu kuni 250 euro suuruse omavastutuse.

3. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed et tagada, et iga kindlustuspoliisis sisalduv seadus- või lepingujärgne tingimus, mis jätab kaassõitja kindlustuskaitse alt välja põhjendusel, et ta teadis või oleks pidanud teadma, et sõidukijuht oli õnnetuse ajal alkoholi või mingi muu joovastava aine mõju all, loetakse sellise kaassõitja nõude suhtes kehtetuks.

*Artikkel 14***Ühtne kindlustusmaks**

Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et kõik sõidukite kasutamisest tuleneva tsiviilvastutuse sundkindlustuspoliisid:

- a) katavad ühtse kindlustusmaks põhjal ja kogu lepingu kehtivusaja vältel kogu ühenduse territooriumi, kaasa arvatud ajavahemikul, kui sõiduk asub lepingu kehtivusaja vältel teises liikmesriigis, ja
- b) tagavad sama ühtse kindlustusmaks põhjal igas liikmesriigis kaitse, mida nõutakse selle riigi õigusaktidega või sõiduki põhiasukoha liikmesriigi õigusaktidega, olenevalt sellest, kumb kaitse on parem.

*Artikkel 15***Liikmesriigist teise lähetatud sõiduk**

1. Erandina direktiivi 88/357/EMÜ artikli 2 punkti d teisest taandest, kui sõiduk on lähetatud ühest liikmesriigist teise, käsitletakse sihtliikmesriiki 30 päeva jooksul riski asukohaliikmesriigina kohe, kui ostja on sõiduki tarne vastu võtnud, olenemata sellest, et sõiduk ei ole veel ametlikult sihtliikmesriigis registreeritud.

2. Juhul kui sõiduk satub õnnetusse käesoleva artikli lõikes 1 nimetatud ajavahemiku jooksul, ja kui ta pole veel kindlustatud, vastutab sihtliikmesriigi artikli 10 lõikes 1 osutatud organ artiklis 9 ette nähtud kõnealuse hüvitise eest.

6. PEATÜKK

TEATIS, OMAVASTUTUS, VAHETU NÕUDEÕIGUS

Artikkel 16

Teatis kolmandate osapoolte hüvitisnõuete või nende puudumise kohta

Liikmesriigid tagavad, et kindlustusvõtjal on õigus igal ajal taotleda teatist kolmandate osapoolte hüvitisnõuete või nende puudumise kohta kindlustuslepinguga kaetud sõiduki või sõidukite kohta vähemalt lepingulisele suhtele eelneva viie aasta jooksul.

Kindlustusselts või organ, mis on liikmesriigi poolt määratud kohustuslikku kindlustust sõlmima või nimetatud teatise koostama, väljastab kindlustusandjale sellise teatise viieteistkümne päeva jooksul pärast taotluse esitamist.

Artikkel 17

Omaavastutus

Kindlustusseltsid ei või nõuda artiklis 3 osutatud kindlustuse osas kannatanutelt omavastutuse kandmist.

Artikkel 18

Vahetu nõudeõigus

Liikmesriigid tagavad, et artiklis 3 osutatud kindlustusega kaetud sõidukite põhjustatud õnnetustes kannatanutel on kindlustusseltsi vastu vahetu nõudeõigus, mis katab vastutava isiku tsiviilvastutuse.

7. PEATÜKK

ARTIKLIS 3 OSUTATUD KINDLUSTUSEGA KAETUD SÕIDUKI PÕHJUSTATUD ÕNNETUSEST TULENEVATE NÕUETE LAHENDAMINE

Artikkel 19

Nõuete lahendamise kord

Liikmesriigid kehtestavad artiklis 22 sätestatud korra nõuete lahendamiseks, mis tulenevad artiklis 3 osutatud kindlustusega kaetud sõiduki põhjustatud õnnetusest.

Õnnetuste puhul, millega seotud nõuded võib lahendada artiklis 2 sätestatud liikluskindlustuse rahvuslike büroode süsteem, kehtestavad liikmesriigid sama korra, mis on sätestatud artiklis 22.

Käesoleva korra kohaldamisel mõistetakse viidet kindlustusseltsile kui viidet liikluskindlustuse rahvuslikele büroodele.

Artikkel 20

Erisätted kannatanu kohta õnnetuse toimumiskoha liikmesriigis, kui see ei ole tema elukohaliikmesriik

1. Artiklite 20 kuni 26 eesmärk on sätestada erisätted, mida kohaldatakse kannatanute suhtes, kellel on õigus saada hüvitist kaotuse või kahju eest, mis tuleneb õnnetustest, mis toimuvad liikmesriigis, mis ei ole kannatanu elukohaliikmesriik, ja mille põhjustab mõnes liikmesriigis kindlustatud ja seal põhiasukohta omavate sõidukite kasutamine.

Ilma et see piiraks kolmandate riikide tsiviilvastutust ja rahvusvahelist eraõigust käsitlevaid õigusakte, kohaldatakse neid sätteid samuti kannatanute suhtes, kes elavad mõnes liikmesriigis ja kellel on õigus saada hüvitist iga vara- või isikukahju eest, mis tulenevad õnnetustest kolmandas riigis, mille liikluskindlustuse rahvuslikud bürood on ühinenud rohelise kaardi süsteemiga juhul, kui sellise õnnetuse põhjustab mõnes liikmesriigis kindlustatud ja seal põhiasukohta omava sõiduki kasutamine.

2. Artikleid 21 ja 24 kohaldatakse ainult õnnetuste puhul, mille põhjustab sõiduki kasutamine:

- a) mis on kindlustatud üksuse kaudu liikmesriigis, mis ei ole kannatanu elukohaliikmesriik, ja
- b) mille põhiasukoht on liikmesriigis, mis ei ole kannatanu elukohaliikmesriik.

Artikkel 21

Nõuete lahendamise eest vastutavad esindajad

1. Iga liikmesriik võtab kõik meetmed tagamaks, et kõik direktiivi 73/239/EMÜ lisa punkti A liiki 10 kuuluvaid riske, välja arvatud vedaja vastutus, kindlustavad kindlustusseltsid määravad nõuete lahendamise eest vastutava esindaja igas liikmesriigis, välja arvatud liikmesriik, kus nad on saanud ametliku tegevusloa.

Nõuete lahendamise eest vastutav esindaja vastutab artikli 20 lõikes 1 nimetatud juhtudel õnnetusest tulenevate vaidluste käsitlemise ja lahendamise eest.

Nõuete lahendamise eest vastutav esindaja elab või asub liikmesriigis, kuhu ta on määratud.

2. Nõuete lahendamise eest vastutava esindaja valik on kindlustusseltsi otsustada.

Liikmesriigid ei või seda valikut piirata.

3. Nõuete lahendamise eest vastutav esindaja võib töötada ühe või mitme kindlustusseltsi heaks.

4. Nõuete lahendamise eest vastutav esindaja kogub selliste nõuete kohta kogu vaidluste lahendamiseks vajaliku teabe ja võtab meetmeid, et rääkida läbi vaidluse lahendamise üle.

Nõuete lahendamise eest vastutava esindaja määramise nõue ei välista kannatanu või tema kindlustusettevõtte õigust algatada kohtumenetlus vahetult õnnetuse põhjustanud isiku või tema kindlustusseltsi vastu.

5. Nõuete lahendamise eest vastutavatel esindajatel on piisavad volitused kindlustusseltsi esindamiseks artikli 20 lõikes 1 nimetatud juhtudel kannatanute ees ja nende nõuete täielikuks rahuldamiseks.

Nad peavad olema võimelised juhtumite uurimiseks kannatanu elukohaliikmesriigi ametlikus keeles või keeltes.

6. Nõuete lahendamise eest vastutava esindaja määramine ei tähenda iseenesest filiaali avamist direktiivi 92/49/EMÜ artikli 1 punkti b tähenduses, ja nõuete lahendamise eest vastutavat esindajat ei loeta üksuseks direktiivi 88/357/EMÜ artikli 2 punkti c tähenduses või üksuseks määruse (EÜ) nr 44/2001 tähenduses.

Artikkel 22

Hüvitisnõude menetlemine

Liikmesriigid kehtestavad sobivate, tõhusate ja süstemaatiliste rahaliste või samaväärsete halduskaristustega tagatud kohustuse, mille tõttu kolme kuu jooksul alates kuupäevast, mil kannatanu esitas oma hüvitisenõude kas vahetult õnnetuse põhjustanud isiku kindlustusseltsile või tema nõuete lahendamise eest vastutavale esindajale,

- a) peab õnnetuse põhjustanud isiku kindlustusselts või tema nõuete lahendamise eest vastutav esindaja tegema põhjendatud hüvitisepakkumise juhtudel, kui vastutust ei vaidlustata ja kahju on kindlaks määratud, või
- b) peab kindlustusselts, kellele nõue on adresseeritud, või tema nõuete lahendamise eest vastutav esindaja andma põhjendatud vastuse nõudes esitatud punktidele juhtudel, kui vastutust ei võeta omaks või see pole selgelt kindlaks tehtud või kui kahju pole täielikult kindlaks määratud.

Liikmesriigid võtavad vastu sätted tagamaks, et kui kolmekuulise tähtaja jooksul pakkumist ei tehta, makstakse kannatanule kind-

lustusseltsi pakutud või kohtus määratud hüvitise summat intressi.

Artikkel 23

Teabekeskused

1. Et võimaldada kannatanul hüvitist nõuda, rajab iga liikmesriik teabekeskuse või volitab seda vastutama:

- a) järgmist teavet sisaldava registri pidamise eest:
 - i) nende mootorsõidukite registreerimisnumbrid, mille põhiasukoht on kõnealuses riigis;
 - ii) kindlustuspoliiside numbrid, mis kindlustavad nende sõidukite kasutamise direktiivi 73/239/EMÜ lisa punkti A liiki 10 arvatud riskide vastu, välja arvatud vedaja vastutus, ja juhul, kui kindlustuspoliisi kehtivusaeg on lõppenud, ka kindlustuse lõppemise kuupäev;
 - iii) kindlustusseltsid, kes kindlustavad sõidukite kasutamist direktiivi 73/239/EMÜ lisa punkti A liiki 10 arvatud riskide vastu, välja arvatud vedaja vastutus, ja vastavalt käesoleva direktiivi artiklile 21 selliste kindlustusseltside määratud nõuete lahendamise eest vastutavad esindajad, kelle nimed teatatakse teabekeskusele vastavalt käesoleva artikli lõikele 2;
 - iv) nimekiri sõidukitest, mille suhtes igas liikmesriigis kohaldatakse tsiviilvastutuskindlustuse nõude erandit vastavalt artikli 5 lõigetele 1 ja 2;
 - v) punktis iv käsitletud sõidukite kohta:
 - vastavalt artikli 5 lõike 1 kolmandale lõigule määratud asutuse või organi nimi, kes vastutab kannatanutele hüvitise maksmise eest juhtudel, kui ei kohaldata artikli 2 lõike 2 punktis a ettenähtud korda, kui sõiduki suhtes kohaldatakse artikli 5 lõike 1 esimeses lõigus sätestatud erandit;
 - organi nimi, kes kindlustab sõiduki liikmesriigis, kus on selle põhiasukoht, kui sõiduki suhtes kohaldatakse artikli 5 lõikes 2 sätestatud erandit;
- b) või selle teabe koostamise ja levitamise eest ja
- c) isikute abistamise eest, kellele tuleb teatada punkti a alapunktides i–v osutatud teave.

Punkti a alapunktides i, ii ja iii osutatud teavet tuleb säilitada seitsme aasta jooksul pärast sõiduki registreerimise lõppemist või kindlustuslepingu lõppemist.

2. Lõike 1 punkti a alapunktis iii nimetatud kindlustusseltsid teatavad kõigi liikmesriikide teabekeskustele igas liikmesriigis vastavalt artiklile 21 määratud nõuete lahendamise eest vastutava esindaja nime ja aadressi.

3. Liikmesriigid tagavad, et kannatanul on seitsme aasta jooksul pärast õnnetust õigus saada oma elukohaliikmesriigi, sõiduki põhiasukoha liikmesriigi või õnnetuse toimumise liikmesriigi teabekeskuselt viivitamatult järgmist teavet:

- a) kindlustusseltsi nimi ja aadress;
- b) kindlustuspoliisi number ja
- c) kindlustusseltsi nõuete lahendamise eest vastutava esindaja nimi ja aadress kannatanu elukohaliikmesriigis.

Teabekeskused teevad omavahel koostööd.

4. Teabekeskus annab kannatanule sõiduki omaniku või tavalise juhi või registreeritud valdaja nime ja aadressi, kui kannatanul on õigustatud huvi seda teavet saada. Käesoleva sätte eesmärgil pöörduv teabekeskus eriti:

- a) kindlustusseltsi poole või
- b) sõidukiregistri poole.

Kui sõiduki suhtes kohaldatakse artikli 5 lõike 1 esimeses lõigus sätestatud erandit, teatab teabekeskus kannatanule vastavalt artikli 5 lõike 1 kolmandale lõigule määratud asutuse või organi nime, mis vastutab kannatanule hüvitise andmise eest juhtudel, kui ei kohaldata artikli 2 punktis a ettenähtud korda.

Kui sõiduki suhtes kohaldatakse artikli 5 lõikes 2 sätestatud erandit, teatab teabekeskus kannatanule organi nime, mis kindlustab sõidukit riigis, kus on selle põhiasukoht.

5. Liikmesriigid tagavad, ilma et see piiraks nende lõigetest 1 ja 4 tulenevaid kohustusi, et teabekeskused annavad nimetatud lõigetes täpsustatud teavet artiklis 3 osutatud kindlustusega kaetud sõiduki põhjustatud õnnetuses osalejatele.

6. Lõigetest 1 kuni 5 tulenevate isikuandmete töötlemine peab toimuma kooskõlas siseriiklike meetmetega, mis on võetud vastavalt direktiivile 95/46/EÜ.

Artikkel 24

Hüvitisfondid

1. Iga liikmesriik asutab hüvitisfondi või volitab seda vastutava artikli 20 lõikes 1 nimetatud juhtudel kannatanutele hüvitise maksmise eest.

Sellised kannatanud võivad esitada nõude oma elukohaliikmesriigi hüvitisfondile:

- a) kui kolme kuu jooksul alates kuupäevast, mil kannatanu esitas oma hüvitisnõude õnnetuse põhjustanud sõiduki kindlustusseltsile või selle nõuete lahendamise eest vastutavale esindajale, ei ole kindlustusselts ega tema nõuete lahendamise eest vastutav esindaja esitanud põhjendatud vastust nõude punktide kohta, või
- b) kui kindlustusselts ei ole määranud nõuete lahendamise eest vastutavat esindajat kannatanu liikmesriigis vastavalt artikli 20 lõikele 1; sel juhul ei tohi kannatanud esitada nõuet hüvitisfondile, kui nad on esitanud hüvitisnõude vahetult õnnetuse põhjustanud sõiduki kindlustusseltsile ja saanud kolme kuu jooksul alates nõude esitamisest põhjendatud vastuse.

Kannatanud ei tohi esitada nõuet hüvitisfondile, kui nad on algatanud kohtuasja vahetult kindlustusseltsi vastu.

Hüvitisfond võtab meetmed kahe kuu jooksul alates päevast, kui kannatanu esitab talle hüvitisnõude, aga lõpetab need meetmed, kui kindlustusselts või selle nõuete lahendamise eest vastutav esindaja annab seejärel nõudele põhjendatud vastuse.

Hüvitisfond teatab viivitamatult:

- a) õnnetuse põhjustanud sõiduki kindlustusseltsile või nõuete lahendamise eest vastutavale esindajale;
- b) kindlustusseltsi poliisi välja andnud üksuse liikmesriigi hüvitisfondile;

c) õnnetuse põhjustanud isikule, kui see on teada,

et ta on saanud kannatanult nõude ja vastab sellele nõudele kahe kuu jooksul pärast nõude esitamist.

See säte ei piira liikmesriikide õigust pidada kõnealuse organi makstavat hüvitist subsidiaarseks või mittesubidiaarseks ega õigust sätestada nõuete lahendamise kõnealuse organi ja õnnetuse põhjustanud isiku või isikute ja muude kindlustusseltside või sotsiaalkindlustusorganite vahel, kes peavad kannatanule seoses sama õnnetusjuhtumiga hüvitist maksma. Liikmesriigid ei tohi lubada organil seada hüvitise maksmine sõltuvusse käesolevas direktiivis sätestamata tingimustest, eriti sellest, kas kannatanu tõendab mingil viisil, et vastutav isik ei saa maksta või keeldub maksmast.

2. Hüvitisfondil, kes on maksnud kannatanule hüvitise tema elukohaliikmesriigis, on õigus nõuda hüvitisena makstud summa hüvitamist kindlustusseltsi poliisi andnud üksuse liikmesriigi hüvitisfondilt.

Viimasele organile lähevad üle kannatanu õigused õnnetuse põhjustanud isiku või tema kindlustusseltsi vastu niivõrd, kui võrd kannatanu elukohariigi hüvitisfond on maksnud hüvitist antud isiku- või varakahju eest.

Iga liikmesriik on kohustatud tunnustama seda regressiõigust, nagu selle näeb ette iga teine liikmesriik.

3. Käesolev artikkel jõustub:

a) pärast liikmesriikide asutatud või volitatud hüvitisfondide vahel lepingu sõlmimist, mis käsitleb nende ülesandeid ja kohustusi ning hüvitamise korda;

b) alates kuupäevast, mille komisjon määrab pärast seda, kui on tihedas koostöös liikmesriikidega kindlaks teinud, et selline leping on sõlmitud.

Artikkel 25

Hüvitis

1. Kui sõidukit on võimatu tuvastada või kui kahe kuu jooksul alates õnnetusest on võimatu kindlaks teha kindlustusseltsi, võib kannatanu taotleda hüvitist oma elukohaliikmesriigi hüvitisfondilt. Hüvitist makstakse vastavalt artiklite 9 ja 10 sätetele. Hüvitisfondil on siis artikli 24 lõikes 2 ettenähtud tingimustel nõue:

a) kui kindlustusseltsi ei saa kindlaks teha: garantiifondi vastu liikmesriigis, kus on sõiduki põhiasukoht;

b) tuvastamata sõiduki puhul: garantiifondi vastu õnnetuse toimumise liikmesriigis;

c) kolmandate riikide sõidukite puhul: garantiifondi vastu õnnetuse toimumise liikmesriigis.

2. Käesolevat artiklit kohaldatakse õnnetuste suhtes, mille põhjustavad artiklitega 7 ja 8 hõlmatud kolmandate riikide sõidukid.

Artikkel 26

Keskasutus

Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud meetmed, et lihtsustada nõuete lahendamiseks vajalike lähteandmete õigeaegset kättesaadavust kannatanutele, nende kindlustusandjatele või nende seaduslikele esindajatele.

Vajadusel tehakse igas liikmesriigis nimetatud lähteandmed elektrooniliselt kättesaadavaks keskses andmepangas ja nõudega seotud osapooltel on sellele juurdepääs nende selgesõnalisel taotlusel.

Artikkel 27

Karistused

Liikmesriigid kinnitavad karistused siseriiklike õigusnormide rikkumise eest, mille nad võtavad vastu käesoleva direktiivi rakendamiseks, ja võtavad vajalikud meetmed nende kohaldamise tagamiseks. Need karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Liikmesriigid teatavad komisjonile võimalikult kiiresti kõik muudatused seoses sätetega, mis on vastu võetud käesoleva artikli kohaldamiseks.

8. PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

Artikkel 28

Siseriiklikud sätted

1. Liikmesriigid võivad vastavalt asutamislepingule säilitada või kehtestada sätteid, mis on kannatanule soodsamad kui käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud sätted.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetavate siseriiklike põhiliste õigusnormide teksti.

Artikkel 29

Kehtetuks tunnistamine

Direktiivid 72/166/EMÜ, 84/5/EMÜ, 90/232/EMÜ, 2000/26/EÜ ja 2005/14/EÜ, mida on muudetud I lisa A osas loetletud direktiividega, tunnistatakse kehtetuks. See ei mõjuta liikmesriikide kohustusi, mis on seotud I lisa B osas esitatud direktiivide siseriikliku õigusesse ülevõtmise ja kohaldamise tähtpäevadega.

Viiteid kehtetuks tunnistatud direktiividele käsitatakse viidetena käesolevale direktiivile ja loetakse kooskõlas II lisas esitatud vastavustabeliga.

Artikkel 30

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 31

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Strasbourg, 16. september 2009

Euroopa Parlamendi nimel

president

J. BUZEK

Nõukogu nimel

eesistuja

C. MALMSTRÖM

I LISA

A OSA

Kehtetuks tunnistatud direktiivid koos muudatustega

(osutatud artiklis 29)

Nõukogu direktiiv 72/166/EMÜ
(EÜT L 103, 2.5.1972, lk 1).

Nõukogu direktiiv 72/430/EMÜ
(EÜT L 291, 28.12.1972, lk 162).

Nõukogu direktiiv 84/5/EMÜ
(EÜT L 8, 11.1.1984, lk 17).

ainult artikkel 4

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/14/EÜ
(ELT L 149, 11.6.2005, lk 14).

ainult artikkel 1

Nõukogu direktiiv 84/5/EMÜ
(EÜT L 8, 11.1.1984, lk 17).

1985. aasta ühinemisakti I lisa IX osa punkt F
(EÜT L 302, 15.11.1985, lk 218).

Nõukogu direktiiv 90/232/EMÜ
(EÜT L 129, 19.5.1990, lk 33).

ainult artikkel 4

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/14/EÜ
(ELT L 149, 11.6.2005, lk 14).

ainult artikkel 2

Nõukogu direktiiv 90/232/EMÜ
(EÜT L 129, 19.5.1990, lk 33).

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/14/EÜ
(ELT L 149, 11.6.2005, lk 14).

ainult artikkel 4

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2000/26/EÜ
(EÜT L 181, 20.7.2000, lk 65).

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/14/EÜ
(ELT L 149, 11.6.2005, lk 14).

ainult artikkel 5

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/14/EÜ
(ELT L 149, 11.6.2005, lk 14).

B OSA

Siseriiklikku õigusesse ülevõtmise ja kohaldamise tähtpäevad

(osutatud artiklis 29)

Direktiiv	Ülevõtmise tähtpäev	Kohaldamise tähtpäev
72/166/EMÜ	31. detsember 1973	—
72/430/EMÜ	—	1. jaanuar 1973
84/5/EMÜ	31. detsember 1987	31. detsember 1988
90/232/EMÜ	31. detsember 1992	—
2000/26/EÜ	19. juuli 2002	19. jaanuar 2003
2005/14/EÜ	11. juuni 2007	—

II LISA

VASTAVUSTABEL

Direktiiv 72/166/EMÜ	Direktiiv 84/5/EMÜ	Direktiiv 90/232/EMÜ	Direktiiv 2000/26/EÜ	Käesolev direktiiv
Artikkel 1, punktid 1–3				Artikkel 1, punktid 1–3
Artikkel 1, punkt 4, esimene taane				Artikkel 1, punkt 4, alapunkt a
Artikkel 1, punkt 4, teine taane				Artikkel 1, punkt 4, alapunkt b
Artikkel 1, punkt 4, kolmas taane				Artikkel 1, punkt 4, alapunkt c
Artikkel 1, punkt 4, neljas taane				Artikkel 1, punkt 4, alapunkt d
Artikkel 1, punkt 5				Artikkel 1, punkt 5
Artikkel 2, lõige 1				Artikkel 4
Artikkel 2, lõige 2, sissejuhatav osa				Artikkel 2, sissejuhatav osa
Artikkel 2, lõige 2, esimene taane				Artikkel 2, punkt a
Artikkel 2, lõige 2, teine taane				Artikkel 2, punkt b
Artikkel 2, lõige 2, kolmas taane				Artikkel 2, punkt c
Artikkel 3, lõige 1, esimene lause				Artikkel 3, esimene lõik
Artikkel 3, lõige 1, teine lause				Artikkel 3, teine lõik
Artikkel 3, lõige 2, sissejuhatav osa				Artikkel 3, kolmas lõik, sissejuhatav osa
Artikkel 3, lõige 2, esimene taane				Artikkel 3, kolmas lõik, punkt a
Artikkel 3, lõige 2, teine taane				Artikkel 3, kolmas lõik, punkt b
Artikkel 4, sissejuhatav osa				Artikkel 5, lõige 1, esimene lõik
Artikkel 4, punkt a, esimene lõik				Artikkel 5, lõige 1, esimene lõik
Artikkel 4, punkt a, teine lõik, esimene lause				Artikkel 5, lõige 1, teine lõik
Artikkel 4, punkt a, teine lõik, teine lause				Artikkel 5, lõige 1, kolmas lõik
Artikkel 4, punkt a, teine lõik, kolmas lause				Artikkel 5, lõige 1, neljas lõik
Artikkel 4, punkt a, teine lõik, neljas lause				Artikkel 5, lõige 1, viies lõik
Artikkel 4, punkt b, esimene lõik				Artikkel 5, lõige 2, esimene lõik
Artikkel 4, punkt b, teine lõik, esimene lause				Artikkel 5, lõige 2, teine lõik

Direktiiv 72/166/EMÜ	Direktiiv 84/5/EMÜ	Direktiiv 90/232/EMÜ	Direktiiv 2000/26/EÜ	Käesolev direktiiv
Artikkel 4, punkt b, teine lõik, teine lause				Artikkel 5, lõige 2, kolmas lõik
Artikkel 4, punkt b, kolmas lõik, esimene lause				Artikkel 5, lõige 2, neljas lõik
Artikkel 4, punkt b, kolmas lõik, teine lause				Artikkel 5, lõige 2, viies lõik
Artikkel 5, sissejuhatav osa				Artikkel 6, esimene lõik, sissejuhatav osa
Artikkel 5, esimene taane				Artikkel 6, esimene lõik, punkt a
Artikkel 5, teine taane				Artikkel 6, esimene lõik, punkt b
Artikkel 5, lõpposa				Artikkel 6, teine lõik
Artikkel 6				Artikkel 7
Artikkel 7, lõige 1				Artikkel 8, lõige 1, esimene lõik
Artikkel 7, lõige 2				Artikkel 8, lõige 1, teine lõik
Artikkel 7, lõige 3				Artikkel 8, lõige 2
Artikkel 8				—
	Artikkel 1, lõige 1			Artikkel 3, neljas lõik
	Artikkel 1, lõige 2			Artikkel 9, lõige 1
	Artikkel 1, lõige 3			Artikkel 9, lõige 2
	Artikkel 1, lõige 4			Artikkel 10, lõige 1
	Artikkel 1, lõige 5			Artikkel 10, lõige 2
	Artikkel 1, lõige 6			Artikkel 10, lõige 3
	Artikkel 1, lõige 7			Artikkel 10, lõige 4
	Artikkel 2, lõige 1, esimene lõik, sissejuhatav osa			Artikkel 13, lõige 1, esimene lõik, sissejuhatav osa
	Artikkel 2, lõige 1, esimene taane			Artikkel 13, lõige 1, esimene lõik, punkt a
	Artikkel 2, lõige 1, teine taane			Artikkel 13, lõige 1, esimene lõik, punkt b
	Artikkel 2, lõige 1, kolmas taane			Artikkel 13, lõige 1, esimene lõik, punkt c
	Artikkel 2, lõige 1, esimene lõik, lõpposa			Artikkel 13, lõige 1, esimene lõik, sissejuhatav osa
	Artikkel 2, lõige 1, teine ja kolmas lõik			Artikkel 13, lõige 1, teine ja kolmas lõik
	Artikkel 2, lõige 2			Artikkel 13, lõige 2
	Artikkel 3			Artikkel 12, lõige 2
	Artikkel 4			—
	Artikkel 5			—

Direktiiv 72/166/EMÜ	Direktiiv 84/5/EMÜ	Direktiiv 90/232/EMÜ	Direktiiv 2000/26/EÜ	Käesolev direktiiv
			Artikkel 4, lõige 1, kolmas lause	Artikkel 21, lõige 1, kolmas lõik
			Artikkel 4, lõige 2, esimene lause	Artikkel 21, lõige 2, esimene lõik
			Artikkel 4, lõige 2, teine lause	Artikkel 21, lõige 2, teine lõik
			Artikkel 4, lõige 3	Artikkel 21, lõige 3
			Artikkel 4, lõige 4, esimene lause	Artikkel 21, lõige 4, esimene lõik
			Artikkel 4, lõige 4, teine lause	Artikkel 21, lõige 4, teine lõik
			Artikkel 4, lõige 5, esimene lause	Artikkel 21, lõige 5, esimene lõik
			Artikkel 4, lõige 5, teine lause	Artikkel 21, lõige 5, teine lõik
			Artikkel 4, lõige 6	Artikkel 22
			Artikkel 4, lõige 7	—
			Artikkel 4, lõige 8	Artikkel 21, lõige 6
			Artikkel 5, lõige 1, esimene lõik, sissejuhatav osa	Artikkel 23, lõige 1, esimene lõik, sissejuhatav osa
			Artikkel 5, lõige 1, esimene lõik, punkt a, sissejuhatav osa	Artikkel 23, lõige 1, esimene lõik, punkt a, sissejuhatav osa
			Artikkel 5, lõige 1, esimene lõik, punkt a, alapunkt 1	Artikkel 23, lõige 1, esimene lõik, punkt a, alapunkt i
			Artikkel 5, lõige 1, esimene lõik, punkt a, alapunkt 2	Artikkel 23, lõige 1, esimene lõik, punkt a, alapunkt ii
			Artikkel 5, lõige 1, esimene lõik, punkt a, alapunkt 3	Artikkel 23, lõige 1, esimene lõik, punkt a, alapunkt iii
			Artikkel 5, lõige 1, esimene lõik, punkt a, alapunkt 4	Artikkel 23, lõige 1, esimene lõik, punkt a, alapunkt iv
			Artikkel 5, lõige 1, esimene lõik, punkt a, alapunkt 5, sissejuhatav osa	Artikkel 23, lõige 1, esimene lõik, punkt a, alapunkt v, sissejuhatav osa
			Artikkel 5, lõige 1, esimene lõik, punkt a, alapunkt 5, alapunkt i	Artikkel 23, lõige 1, esimene lõik, punkt a, alapunkt v, esimene taane
			Artikkel 5, lõige 1, esimene lõik, punkt a, alapunkt 5, alapunkt ii	Artikkel 23, lõige 1, esimene lõik, punkt a, alapunkt v, teine taane
			Artikkel 5, lõige 1, teine lõik	Artikkel 23, lõige 1, teine lõik
			Artikkel 5, lõiked 2, 3 ja 4	Artikkel 23, lõiked 2, 3 ja 4
			Artikkel 5, lõige 5	Artikkel 23, lõige 6
			Artikkel 6, lõige 1	Artikkel 24, lõige 1
			Artikkel 6, lõige 2, esimene lõik	Artikkel 24, lõige 2, esimene lõik

Direktiiv 72/166/EMÜ	Direktiiv 84/5/EMÜ	Direktiiv 90/232/EMÜ	Direktiiv 2000/26/EÜ	Käesolev direktiiv
			Artikkel 6, lõige 2, teine lõik, esimene lause	Artikkel 24, lõige 2, teine lõik
			Artikkel 6, lõige 2, teine lõik, teine lause	Artikkel 24, lõige 2, kolmas lõik
			Artikkel 6, lõige 3, esimene lõik	Artikkel 24, lõige 3
			Artikkel 6, lõige 3, teine lõik	—
			<i>Artikkel 6a</i>	<i>Artikkel 26</i>
			Artikkel 7, sissejuhatav osa	Artikkel 25, lõige 1, sissejuhatav osa
			Artikkel 7, punkt a	Artikkel 25, lõige 1, punkt a
			Artikkel 7, punkt b	Artikkel 25, lõige 1, punkt b
			Artikkel 7, punkt c	Artikkel 25, lõige 1, punkt c
			<i>Artikkel 8</i>	—
			<i>Artikkel 9</i>	—
			Artikkel 10, lõiked 1–3	—
			Artikkel 10, lõige 4	Artikkel 28, lõige 1
			Artikkel 10, lõige 5	Artikkel 28, lõige 2
			<i>Artikkel 11</i>	<i>Artikkel 29</i>
			<i>Artikkel 12</i>	<i>Artikkel 30</i>
			<i>Artikkel 13</i>	<i>Artikkel 27</i>
				<i>Artikkel 31</i>
				I lisa
				II lisa
<i>Artikkel 9</i>	<i>Artikkel 7</i>	<i>Artikkel 7</i>		